

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний політехнічний університет
Херсонський політехнічний коледж

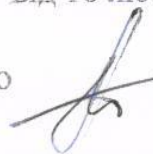

ПРОГРАМА
фахових вступних випробувань
на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст»
спеціальності спеціальності 051 «Економіка»
для вступників на основі раніше здобутого
освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник»
на I курс зі скороченим терміном навчання

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

кафедрою «Економіки, управління та адміністрування»
Протокол № 7 від 18 лютого 2016 р.

Зав. кафедрою

 О.О. Комліченко

1. Мета вступних випробувань

Метою фахового вступного випробування є комплексна перевірка знань вступників, які вони отримали в результаті вивчення циклу предметів, передбачених освітньо-професійною програмою, навчальними планами та відповідно освітньо-кваліфікаційному рівню „кваліфікований робітник”.

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за спеціальністю 051«Економіка» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» має комплексний характер, створена у відповідності зі змістом основних профільних дисциплін навчального плану підготовки кваліфікованих робітників у частині фундаментальної та професійно-практичної підготовки.

2. Допуск до вступних випробувань

До участі у вступних іспитах допускаються вступники, які дотрималися усіх норм і правил, передбачених чинним законодавством, правилами вступу до Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету.

3. Вимоги до вступних випробувань

Для прийому осіб, які на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» вступають для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» правилами прийому до Херсонського політехнічного коледжу Одеського національного політехнічного університету передбачений конкурсний відбір за результатами фахового вступного випробування.

У процесі підготовки до фахового вступного випробування рекомендується користуватися основною літературою, яку подано наприкінці програми.

Вступне випробування проводиться у формі тестування і охоплює цикл предметів «Основи галузевої економіки та підприємництва» та «Економіка підприємства»

1. ОСНОВИ ГАЛУЗЕВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1.Вступ. Основні поняття галузевої економіки та підприємництва

Основні завдання курсу «Основи галузевої економіки і підприємництва». Значення економічних знань для робітників у перехідний період розвитку економіки України. Необхідність вивчення курсу для підготовки кваліфікованих конкурентоспроможних робітників.

Стан та проблеми становлення національної економіки України. Завдання перед економікою на шляху переходу від командно – адміністративної форми до соціально орієнтованої економіки.

Перспективи розвитку економіки України.

Основні економічні поняття та терміни.

Економіка та її місце в суспільному житті. Типи економічних систем. Поняття національної економіки. Суб`єкт національної економіки та їх інтереси. Багатоукладність економіки. Товарне виробництво, його типи та види.

Закони галузевої економіки і підприємництва. Розвиток товарно – грошових відносин на сучасному етапі. Конкуренція – найважливіша властивість ринку.

Інфляція причини та наслідки.

Тема 2. Ринок та ринкові відносини

Поняття, сутність ринку, його роль. Принципи ринкової економіки. Функції та структура ринку. Умови функціонування ринку. Ринкова інфраструктура та її функції. Закон попиту та пропозицій у системі законів ринкової економіки. Суть соціально орієнтованої ринкової економіки. Необхідність та особливості переходу ринкової економіки України до соціально орієнтованої ринкової економіки. Економічна роль держави в умовах ринку.

Тема 3. Підприємництво

Підприємництво – соціально-економічна основа ринкової економіки. Організаційно-економічні форми підприємництва. Особливості підприємництва в галузі та тенденції його розвитку. Розвиток і види підприємств. Умови порядок створення, реорганізація та ліквідація підприємств. фонди підприємств.

Тема 4. Економічні показники виробництва

Показники ефективності виробництва. Витрати виробництва. Собівартість продукції та шляхи її зниження. Поняття про ціни та їх види. Фактори підвищення та зниження цін. Особливості регулювання цін на продукцію.

Дохід та його економічна природа. Види доходу. Розподіл та використання доходу на підприємстві.

Рентабельність виробництва, суть, показники. Фактори, що впливають на підвищення прибутковості підприємства. Система оподаткування доходів підприємства. Класифікація податків. Механізм оподаткування. Особливості оподаткування в умовах ринкових відносин. Пільги при оподаткуванні доходів.

Тема 5. Організація і оплата праці. Забезпечення соціальних гарантій

Форми організації праці. Організація робочого місця. Раціональний режим праці і відпочинку. Норми виробітку, порядок їх встановлення і перегляду.

Тарифна система та її елементи (класи, категорії, розряди, порядок їх присвоєння). Заробітна плата, її форми і системи. Види заробітної плати. Матеріальне стимулювання працівників залежно від наслідків господарювання.

Права працівників на оплату праці та її захист. Законодавство про оплату праці. Мінімальна заробітна плата. Заробітна плата в умовах ринкової економіки. Реальна заробітна плата і захист від інфляції. Суспільні фонди споживання.

Складові доходів населення. Бідність. Медичне страхування. Соціальні гарантії вивільнюваним працівникам та незайнятому населенню. Проблеми соціального захисту.

Тема 6. Трудові ресурси. Продуктивність праці. Зайнятість населення. Ринок праці

Трудові ресурси та їх використання. Продуктивність праці, показники та їх визначення. Зайнятість населення. Безробіття. Державні гарантії зайнятості. Ринок праці.

Тема 7. Власність та її економічна сутність. Роздержавлення та приватизація

Власність, її форми і функції. Реформування земельних відносин. Роздержавлення та приватизація. Орендна форма господарювання. Роздержавлення та приватизація.

2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

Поняття і цілі діяльності підприємства. Напрямки діяльності: вивчення ринку товарів; інноваційна діяльність, виробнича діяльність, комерційна діяльність, соціальна діяльність, після продажний сервіс, економічна діяльність.

Правові основи функціонування: Господарський кодекс України, статут підприємства; колективний договір.

Класифікація та структура підприємств: види підприємств; структура підприємств.

Ринкове середовище господарювання підприємств та організацій: поняття, функції і структура ринку; принципи поведінки суб'єктів господарювання ринку.

Тема 2. Організація виробництва і планування діяльності підприємств

Структура та принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва. Методи організації виробництва. Суспільні форми організації виробництва: концепція і деконцентрація, спеціалізація, конверсія, кооперування, комбінування, диверсифікація.

Державне економічне регулювання діяльності суб'єктів господарювання: економічні функції, фінансова і кредитна політика держави, система оподаткування суб'єктів господарювання.

Прогнозування розвитку підприємств: сутність і принципи прогнозування: специфічні принципи та види планування на підприємстві.

Стратегія розвитку підприємства та бізнес – планування: стратегічне планування, бізнес плани підприємств. Тактичне і оперативне планування.

Тема 3. Ресурси виробництва

Поняття, класифікація та структура персоналу. Кадрова політика підприємства на сучасному етапі. Зарубіжний досвід формування та ефективного використання трудового потенціалу фірми. Загальна характеристика капіталу та виробничих фондів: сутність і види капіталу, виробничі фонди підприємства.

Оцінка, класифікація та структура основних фондів. Спрацювання, амортизація і відтворення основних фондів: спрацювання і старіння; амортизація: строки експлуатації; ремонт, модернізація і заміна діючих засобів праці; розширення відтворення основних фондів. Ефективність відтворення та використання основних фондів.

Структура нормування та використання оборотних фондів підприємства: склад і структура оборотних фондів, нормування витрат, ефективність використання.

Загальна характеристика нормування оборотних коштів; поняття та структура; нормування; ефективність використання. Поняття, склад і структура інвестицій: характеристика інвестицій різновиди і структура капітальних вкладень. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій.

Тема 4. Економічні важелі управління підприємством

Загальна характеристика продукції(послуг): поняття та класифікація продукції, вимірники обсягу продукції. Товарообіг підприємств: поняття, зміст та значення в умовах ринку. Ємність ринку – одна із умов визначення товарообігу. Складання виробничої програми підприємства та її ресурсне обґрунтування. Прогнозування товарообігу підприємств.

Матеріально -технічне забезпечення виробництва. Товарні запаси – необхідна умова розвитку товарообіг. Розрахунок товарного забезпечення товарообігу в цілому по підприємству, по асортименту джерелам постачання.

Продуктивність праці персоналу. Особливості праці робітників на підприємствах. Сучасна політика оплати праці. Застосування форми та системи оплати праці. Доплати й надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу.

Витрати на продукцію(послуги): витрати на собівартість продукції, класифікація витрат.

Формування і використання прибутку на виробничих підприємствах. Доходи та прибуток на підприємствах. Оцінка прибутковості підприємств та шляхи підвищення рентабельності.

4. Організація вступних випробувань

Проведення іспиту здійснюється у письмовій формі на протязі 1 год. 20 хв. (дві академічні години) у відповідності до розкладу іспитів вступної компанії в коледжі.

Кількість екзаменаційних білетів, укладених за наскрізною нумерацією, та підготовлених варіантів (у обсязі, визначеному цикловою комісією) забезпечує вступникам право вибору будь-якого варіанту з чотирьох.

5. Критерії оцінювання виконання тестів.

Оцінювання знань вступників здійснюється за 200-бальною шкалою, що відповідає вимогам зовнішнього незалежного оцінювання, під час вступних іспитів або ж співбесід.

Кожний білет створено за чотирма рівнями складності відповідно до програмного матеріалу. Кожний рівень має свій рейтинг відповідно до національної шкали:

- I рівень (100-123 балів) дає змогу студенту отримати в сумі - 23 бали;
- II рівень (124-151 бали) дає змогу студенту отримати в сумі - 27 балів;
- III рівень (152-174 бали) дає змогу студенту отримати в сумі - 22 бали;
- IV рівень (175-200 балів) дає змогу студенту отримати в сумі - 25 балів.

Зміст тестів I і II рівнів відповідає вимогам обов'язкового мінімального опанування програмного матеріалу і оцінюється сумою 124-151 бала, що відповідає „3 - задовільно» за національною шкалою.

Зміст тестів III рівня – від 152-174 бали і відповідає „4 - добре» за національною шкалою.

Завдання IV рівня – оцінюються сумою 175-200 балів і відповідають оцінці „5 - відмінно» за національною шкалою:

- від 175 до 200 балів – це тести підвищеної складності з творчим завданням.

Загальна кількість балів, набрана вступником при виконанні тестів екзаменаційного білету, вноситься викладачем до екзаменаційної відомості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закони України.
2. С.Ф. Покропивний Економіка підприємства. Структурно-логічний посібник. 457 с. - К. КНЕУ 2001
3. С.Ф. Покропивний Економіка підприємства. Підручник 522 с. - К. КНЕУ 2000
4. С.Ф. Покропивний Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій. 327 с. - К, КНЕУ 2000
5. П.С. Харів Економіка підприємства. Збірник задач і тестів 299 с. К „Знання-Прес” 2001
6. Базилевич В.Д., Економічна теорія. Політекономія; - К,: «Знання -Прес», 2001.
- 7.. Крупка М.І., Островерх П.І., Реверчук С.К. Основи економічної теорії; -К, :Атіка,2001
- 8..Мочерний С.В. Економічна теорія, - К,: Академія, 2000.
- 9..Б'юкенен Дж., Таллок Г. Нечисленне согласия. - М., 2001.
- 10..Долан З., Линдсей Д. Рышок: микроэкономическая модель.- Санкт-Пет., 2003,- С. 357-379.
- 11.Олсон М. Логика коллективных действий в общест-вах // ЭКО.- 1992.- № 6.- С. 3-14.
- 12..Перегудов С, Семешко И. Лоббизм в политической системе России // МЭиМО.-2002,- № 9.- С. 28-42.
- 13... Хайек Ф. Общество свободных.- Лондон, 2000 — С. 18-44.
- 14..Якобсон Л. Экономика общественного сектора,- М.: Наука, 2001.-С. 73-100.
- 15..Бочан І. О. Основи теорії суспільного вибору. Серія «Сучасна економічна теорія». Науковий керівник докт. екон. наук Сергій Реверчук.- Львів: Діалог, 2000.- С.128